

लुम्बिनी

सम्पादकीय

स्वास्थ्य बिमा सफल पार्न चाल्नुपर्ने कदम

स्वास्थ्य बिमा बापतको भुक्तानी नहुँदा ठूलो अस्पतालले सेवा बन्द गर्ने चेतावनी दिएका छन् । स्वास्थ्य बिमा बोर्डले करोडौँ रुपैयाँ भुक्तानी नगर्दा अहिले अस्पतालको संकट चुलिएको छ । अस्पतालले औषधि, उपकरण खरिदमा समस्या देखिन थालेको छ । भुक्तानी नभए कर्मचारी र स्वास्थ्यकर्मीको तलब पनि प्रभावित हुने सम्भावना छ । वीर अस्पतालले बिमा बोर्डबाट ४० करोड रुपैयाँ भुक्तानी पाउन बाँकी छ । पाटन अस्पतालले ४२ करोड भुक्तानी रोकिंदा अस्पतालको नियमित कार्यक्रम प्रभावित भएको बताएको छ । गंगालाल हृदयरोग उपचार केन्द्रले १४ करोड रुपैयाँ भुक्तानी रोकिंदा अस्पताल सञ्चालनमै अवरोध भएको जनाएको छ । यी अस्पतालसहित बिमा आधारित कार्यक्रम लागु भएका अस्पतालले अब बिमामा आधारित उपचार गर्न नसकिने प्रष्ट पारेका छन् । स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमका थुप्रै कमजोरी भए पनि गरिब र विपन्न नागरिकको लागि सहारा बनेको थियो ।

विपन्न नागरिक उपचार नपाए मृत्युको मुखमा पुनुपर्ने अवस्थाको अन्त्य भएको थियो । स्वास्थ्य बिमा संकटमा पुर्नुका दुई कारण छन् । पहिलो बिमा बोर्डलाई अनुदानको सीमा तोक्ने र दोस्रो बिमा रकमको प्रिमियम नबढाउने सरकारी रवैया गलत छ । बिमा बोर्डले पैसा नदिए माघ १ गतेदेखि सेवा बन्द गर्ने सूचना अस्पतालहरूले गरेका छन् । बिमा बोर्ड सरकारले बिमा कार्यक्रम असफल बनाएको आरोप लगाएको छ । बिमा कार्यक्रम जति आकर्षक हो, यो कार्यक्रमको दीगोपनका लागि योजना बनाएर काम नगर्दा बिचमै तुहिने अवस्था श्रृजना भएको छ, जसले राज्यका लोककल्याणकारी कार्यक्रमको सञ्चालन र औचित्यमाथि प्रश्न खडा भएको छ ।

संविधानले मुलुकलाई समाजवाद उन्मुख कल्पना गरेको छ । स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा पुर्‍याउने र आम नागरिक उपचार सेवाबाट वञ्चित हुन नहुने परिकल्पनालाई साकार पार्न स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम लागु गरियो । अनुदान नबढाउने र बिमितले तिर्नुपर्ने शुल्क न्यून राख्दा संकट निश्चित थियो । बिमित अनिवार्य अस्पताल वर्षेनी पुग्ने र अनावश्यक जाँच गराउने प्रवृत्तिले खर्च बढ्यो ।

बिमा कार्यक्रमलाई फलदायी बनाउने हो भने अहिलेसम्मको अस्पताललाई दिनुपर्ने भुक्तानी अविलम्ब दिनुपर्छ । अब बिमितले बुझाउनुपर्ने शुल्क समेत हेरफेर गर्न अनिवार्य छ । यी दुवै गर्न सकिदैन भने अस्पतालले बोझ बोक्न सक्तैनन् । बिमा कार्यक्रमकै कारण अस्पताल संकटमा पर्दा उपचार सेवा प्रभावित हुने जोखिम छ । यो संवेदनशिलता बुझेर अर्थमन्त्रालय, स्वास्थ्य मन्त्रालय र बिमा बोर्डको नेतृत्वले निकास निकाल्नुपर्छ । तत्काल गर्नुपर्ने काम गरेर अस्पतालको संकट टार्ने र दीगोपनाका लागि आवश्यक कार्यक्रम लागु गर्न ढिलाइ गर्न हुन्न । कमिकमजोरीलाई हटाउँदै सुधार गर्दै बिमा कार्यक्रमलाई नागरिकको उपचारको आधारको रुपमा लागु गर्नुपर्छ ।

ग्लोबल आइएमई बैंकको १९औँ वार्षिकोत्सव सम्पन्न

बुटवल । ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडले १९औँ वार्षिकोत्सव सम्पन्न गरेको छ । १९औँ वार्षिकोत्सवको अवसरमा बैंकमा १५ वर्ष सेवा पुरा गरेका १७५ कर्मचारीहरूलाई सम्मान गरेको छ ।

बैंकद्वारा आयोजित एक विशेष कार्यक्रमकाबिच ग्लोबल आइएमई बैंक तथा नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालको प्रमुख आतिथ्यमा १५ वर्षदेखि निरन्तर बैंकमा सेवारत कर्मचारीहरूलाई सम्मान गरिएको हो ।

काठमाडौँमा आयोजित विशेष समारोहबिच बैंक सञ्चालक समितिका अध्यक्ष ढकालगायत सदस्यहरु राधेश पन्त, रामबहादुर भण्डारी, कृष्णप्रसाद शर्मा, मदनलाल जोशी र नारायणप्रसाद पौडेल, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुरेन्द्रराज रेग्मी र नायव प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुमन पोखरेलले संयुक्त रुपमा खादा र सम्मानपत्र प्रदान गरी कर्मचारीहरूलाई सम्मान गरेका हुन् ।

सम्मान समारोहमा सम्बोधन गर्दै अध्यक्ष ढकालले ग्लोबल आइएमई बैंकले मर्जर र व्यवसाय विस्तारसँगै बैंकको गुणस्तर वृद्धिलाई ध्यानमा राखेर बैंकको सेवालाई थप प्रभावकारी र प्रविधिमैत्री बनाउने बताए । उनले १९ वर्ष पहिले १९औँ वार्षिज्य बैंकको रुपमा

स्थापना भएको यस ग्लोबल आइएमई बैंकले स्थापनाको १९ वर्षमा नै आफूलाई अधिकांश वित्तीय सूचकहरूमा अब्बल बनाउन सफल रहेको बताए ।

यसैगरी बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुरेन्द्रराज रेग्मीले बैंकले आफ्नो सेवालालाई निवनतम् तथा ग्राहकमैत्री बनाउँदै अहिलेको डिजिटल युगमा समयसापेक्ष सेवा दिनेगरी लक्ष्य निर्धारण गरेर अगाडि बढेको जनाए ।

बैंकका नायव प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुमन पोखरेलले बैंकले आगामी वर्षहरूमा ग्राहकको सेवा र सन्तुष्टिलाई ध्यानमा राख्दै अफ्र गुणस्तरीय बैंकिङ्ग सेवा प्रदान गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे ।

ग्लोबल आइएमई बैंक ख्यातिप्राप्त विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूबाट फरकफरक विधामा सम्मानित भएको छ । बैंकले बैंक अफ द इयर २०१४, बेष्ट इन्टरनेट बैंक २०१६, बेष्ट बैंक नेपाल २०२४ र २०२५, युरो मनी अवार्ड फर एक्सलेस २०२२, २०२४ र २०२५, बेष्ट बैंक ईएसजी नेपाल २०२४, बेष्ट इम्प्लोयर जस्ता प्रतिष्ठित अवार्डहरु प्राप्त गरिसकेको छ । ग्लोबल आइएमई बैंक देशका ७७ वटै जिल्लामा शाखा सञ्जाल भएको निजी क्षेत्रको पहिलो वाणिज्य बैंक हो ।

२०८२ पौष २४, गते बिहीबार
Thursday January 08, 2026

गुन्द्री बुन्ने कला

तुल्सीराम पाण्डे

चटाई र न्यानो कार्पेटको चलन नआउँदासम्म गाउँ होस या सहर सबैले घरमा गुन्द्री बिछ्‍याउँथे । गुन्द्रीहरु सबै यहीँका स्रोत र सीपबाट बनेका हुन्थे । लेकमा मकैको पात र पोस्करका गुन्द्री बुन्थे । ओलामा परालका गुन्द्री बुन्थे । तराईमा गुँदको पनि गुन्द्री बुन्थे । गुन्द्री बुन्ने काम सबै ठाउँमा महिलाले नै गर्दथे । आजभोलिका छोरी बुहारीहरूले गुन्द्री देखेको भए पनि अधिकांशले बुन्न जान्दैनन् होला ।

गुन्द्री बुन‍्नको लागि खरको/बाबियोको रसी बाटुन पर्दछ । सुकाएको खरलाई भिजाएर वा पकाएर नरम पारेपछि २ वटा हल्केलाले बटारेर लामै रसी बाट्दछन् । रसीलाई हतेउरो भन्दछन् । खाना पकाउने काम गर्नुपर्नेले चुलोको काम उम्काएपछि हतेउरो बाटुन बस्छन् । बुहारीहरूले मेलाले कामबाट फर्केपछि छिटै हतेउरो बाटुन बस्छन् । छिटो बाट्नेले एकै दिनमा ठुला गुन्द्रीको हतेउरो पुर्‍याउँछन् । ढिलो र फुसर्दमा बाट्नेले २ दिनमा पुर्‍याउँछन् । चाकलमाडे बसेर बुँडामा रसी बेर्दा साठी फन्का भएमा सत्रधरै गुन्द्रीलाई पुग्दछ । साना गुन्द्री बुनु परेमा पुरानो मानिसको अनुभवको आधारमा काम गर्दछन् ।

गुन्द्रीहरु ५ धरै, ७ धरै, १० धरै, ११ धरै, १३ धरै र १७ धरै बुन्छन् । लिपिटा वा चकटीहरु ५ धरै, ७ धरै र ९ धरै बुन्छन् । ९ धरै बुन्न अष्टरो हुन्छ । ८ र १२ अंक परेमा पिर्ने र राजा रानी ज्यम गन्दै

जाँदा ज्यम पार्नु हुँदैन । चकटी भने बुन्दा रहेछन् । ५ हात लामा गुन्द्री बुन्दछन् । लामा र फराकिलो गुन्द्री भएमा कोदो, मकै, गहुँ, धान सुकाउन, खाटमा डस्याउन, दलानमा डस्याउन सजिलो हुन्छ । धेरै जसो गुन्द्रीहरु ११ धरै र १३ धरै हुन्छन् । ८ धरै र १२ धरै बुनु पर्ने भएमा बिचमा एउटा धर छोडेर ७ र ११ पार्दछन् । धेरै अल्लो पराल भेटिएमा मात्र १५ धरै र १७ धरै गुन्द्री आँट्दछन् । आँपभोत्ते, भिनुवा, अनदी, बाँसधान, मासी र गुडुरो लामो पराल हुने धान हुन् । भिनुवा र अनदीलाई जुठो मानिने हुनाले प्रायः बुन्दैनन् । बुनेमा पनि पूजा आजामा डस्याउँदैनन् । भिनुवा र अनदीमा औषधीय गुण हुने हुनाले जुठो माने होलान् । श्राद्ध र पूजामा डस्याउन कुंश मिसाएर बुन्छन् । फूल भरेजस्तो बनाउन खर मिसाएर बुन्छन ।

गुन्द्रीको तान लाउन सबैभन्दा कठिन काम मानिन्छ । सिपालु महिलाले एउटा गुन्द्रीले नापेर ४ वटा किला ठोक्ने । तल किला भित्र सोभ्रो काठ तेर्‍याएर बाँच्ने । माथि किला बाहिर काठ तेर्‍याएर बाँच्ने, त्यसपछी हतासो राखेर तान लाउने । छेउमा ३/३ सरा र बिचमा २/२ सरा बनाउँने । तान लाउँदा रसी बाङ्ग्रीएमा घोर्‍याहा बन्दछ । घोर्‍याहा परेमा बिगएर बुनेमा सोभ्रिन्छ । शुरुमा हतेउरो बुन्ने त्यसपछि मात्र पराल बुन्ने । सिध्याउने बेलामा फेरि हतेउरो बुन्ने । हतेउरो बुनेपछि कम्तीमा १ बित्ता र बढीमा मुडिहातसम्म बुन्ने । गुन्द्रीको बिट मार्नु पनि एउटा कला मानिन्छ । बिटहरू १ से, ३ से, ४ से, ५ से र ७ से हुन्छन् । १ से बिट कच्चो हुन्छ । नयाँ

मानिसले एकैछिनमा वा एकै दिनमा हेरेपछि बिट मार्न सिक्छन् । पराल छोटे भएमा बुनेर सकेपछि एउटा सरो तन्काएर बिट मार्छन् । सानो गुन्द्री १ दिनमा एउटा बुनिन्छ । ठुलो गुन्द्री भएमा बिहानै बुन्न बस्नु पर्दछ । फुर्सदमा मात्र बुन्नेले ३/४ दिन पनि लाउँछन् । औंशि वा पूर्णिमामा नसिध्यायमा दोमासे पर्दछ । दोमासेलाई अलार्च्छन मानिन्छ । बुनेर नसकिने भएमा तान नै लाउँदैनन् । लिपिटाहरु दिनमा २ वटा सजिलै बुन्छन् । बिहानैवाट बस्ने र छिटो बुन्नेले ४ वटासम्म बुन्छन् ।

बुनेर साँकएपछि पाँहले सोभ्रो पारेर छेउ काट्ने । त्यसपछि तान काट्ने । त्यसपछी नाकेरसी फुकाएर गुन्द्री निकाल्ने । त्यसपछि तानका रसीलाई पनि कलात्मक तरिकाले बुन्ने । रसी नबुनेमा गाँठा पार्ने र लामो भएको काट्ने । गुन्द्री तयार भयो । गुन्द्री बुन्ने हतासो चाम्रो काठको बनाउँछन् । कमीलाइ भनेमा पुरानो हतासोसँग नाप मिलाएर बनाइदिन्छन् । बुन्ने मानिसले कुनै हतासो सजिलो र कुनै अष्टरो भन्दछन् । लेकमा धर हुनेहरूले बेशीबाट पराल लगेर बुन्छन् । आफन्तले पराल राखिदिन्छन् । केही बुहारीहरूले हिउँदमा माइत बस्न जाँदा गुन्द्री बुनेर भरियालाई बोकाएर ल्याउँछन् । आफन्त नहुनेहरूले साहुलाई दाईँमा सघाएर पराल ल्याउँछन । साना गुन्द्रीहरु १ हात चौडा र ठुला गुन्द्रीहरु २ हात र चित्ता सम्मका हुन्छन् । ५०/५२ सालपछी जुटको रसीले तान लाउन थाले । ७० सालपछी गुन्द्री न तान, आफ आफैँ जान भएको छ ।

Binayi Tribeni Rural Municipality

Office of The Rural Municipal Executive

Dumkibas, Nawalparasi (East of BardaghatSusta)

Gandaki Province, Nepal

Invitation For Online Bids

First Date of publication: 2082/09/24(8th, Jan, 2026)

1. Office of Binayi Tribeni Rural Municipalityinvites electronic bids from eligible bidders for the following works under National Competitive Bidding procedures

S. N.	Contract ID	Description of Works	Estimate Amount without VAT	Bid Security Amount (NRs.)	Cost of Bid Document (NRs.)	Last Date of Bid	Bid Valid Period	Date of Pre-bid Meeting	Bid Opening Date	Remarks
1	23/BTRM/NCB/Works/2082-083	Binayi Tribeni Adharbhut Hospital Compound	3985735.35	120000	3000.00	2082/10/25 (8th, Feb, 2026) Before 12:00	90 Days	2082/10/15 (29th, Jan 2026) at 1:00 PM	2082/10/25 (8th, Feb, 2026) After 1:00	
Cost of Bidding Document in Bank		Name of the Bank: Siddharth Bank LTD Dumkibas branch, Nawalparasi(East) Name of Office: Binayi Tribeni Rural Municipality, Nawalparasi (East) Binayi Tribeni Gaunpalika GA1.1 Aantarik Rajashwo Khata : 00815413078								
Cost of Bid Security in Bank		Name of the Bank: Siddhartha Bank LTD Dumkibas, Nawalparasi(East) Name of Office: Binayi TribeniRural Municipality, Nawalparasi(East) Binayi Tribeni Gaunpalika GA03 Dharauti Khata. : 00815153326								

2. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at the office Binayi Tribeni Rural Municipality, Nawalparasi (East of bardghat-susta),Dumkibas. Phone no.078-416185, 078-416182, website: www.binayitribenimun.gov.npor may visit PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp.

3. If the last date of purchasing and /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.

Chief Administrative Officer

Rurukshetra Rural Municipality

Office Of The Rural Municipal Executive

Ghiubensi, Gulmi

Lumbini Province

Invitation for Bids

Second Date of Publication: 8th January, 2026 (2082/09/24)

Office of Rurukshetra Rural Municipality, Ghiubensi,Gulmiinvites only electronic bids for the following goodsunder Sealed Quotation(SQ).

S. N.	Contract No./ IFB No.	Estimated amount (Exclusive of VAT) NRS	Name of the Project& Location	Price of bid Document NRS	Last Date of Bid Submission	Date and Time Bid Opening	Bid Security/Bid Security Validity Period	Bid Security NRS
1	ORRM-W-SQ-22-082 /83(Re)	12,93,156.23/-	Bhanjayang-Rimuwa Motor Bato Yojana, Rurukshetra-6 Rimuwa	1,000/-	25th January, 2026 (2082/10/11) Before 12:00hr	25th January, 2026 (2082/10/11) At13:00hr	45/75 days	38,000/-

1. Bidders may down load the bidding document for e-submission from PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp.

2. Information for depositing the cost of bidding document and Bid Security

Name of Bank: Nepal Investment Mega Bank Ltd, Gulmi

Office Name: Rurukshetra Rural Municipality

GA 1.1 RURU KSHETRA GA.PA. AANTARIK RAJASHO KHATA: 29001400000024 (For Bid Document Fee)

Revenue Code Number(RajaswaShrishak No): 14229

GA 3.1 RURU KSHETRA GA.PA. DHARAUTI KHATA. : 29001400000116 (for Bid Security)

3. If the office happens to be closed on the date of opening of the bids as specified, the bids will be opened on the next working day at the same time and venue.

4. The person, firm or company blacklisted as per Public Procurement Act-2063 with amendment, shall be inelegible to submit the bid and also the proprietor of such firm or company shall be ineligible to submit the bid from another new firm or company.

5. Matters not covered by this notice shall be in accordance with Public Procurement Act-2063 with amendment and Public Procurement Regulation-2064 with amendment and other prevailing regulations.

6. The Employer reserves the right to accept or reject,wholly or partly any or all the bids without assigning reason, whatsoever. Eligible bidders may obtain further information from Rurukshetra Rural Municipality office during office hour or may visit PPMO web portal www.bolpatra.gov.np/egp

Chief Administrative Officer

